

gánů. I toto kritérium má určité nedostatky, na něž poukázal již Havelka (Právník 1931, Merklovo Obecné právo správní), avšak referent je shledal i přes tyto nedostatky vhodnější než jiné. Dr. Pošvář.

Kriminologický kurz v Bratislave. Z podnetu a za vedenia Kriminologického ústavu Komenského univerzity v Bratislave na čele s prorektorom univ. prof. Dr. A. Milotom a doc. Dr. Rálišom bol v dňoch od 7.—12. XII. usporiadaný kriminologický kurz. Tešil sa peknej účasti — zúčastnilo sa ho na 40 osob a to sudcov, štát. zástupcov, polic. dôstojníkov, väzenskí lekári, a niekoľko poslucháčov práva. Všetci z roznych končín republiky (Bratislava, Brno, Košice, Leopoldov, Olomouc, Užhorod atď.) Prednášky boli vysokej úrovne a zaiste vykonaly svoje poslanie. Prednášali praktikovia i teoretikovia. Všetky výklady boli aplikované na prax a doprevádzané demonštráciou. Uvodnú prednášku a záverečné slovo mal prorektor univ. prof. Dr. Milota.

Zvlášť zaujímavou, premyslenou a pozornosť pútajúcou bola prednáška univ. prof. dra Rauschera: Historické črty poenologické ako i prednáška univ. prof. dra Tomsu: Kapitoly z foruznej psychologie. Skutkovou podstatou §§-ou 284, 285 a 286 slov. trest. zák. zaoberal sa výklad o vyhnaní plodu a zabití dieťaťa. Prednášky: O dedičnosti kriminálnej, o kriminálnej endostrinologii, o duševnej nemoci ako faktorevi kriminálnom, o príčtčnosti, o daktyloskopii, o vreckových zlodejoch, o kriminalistike (zvlášť fotografické metódy) doprevádzané demonštráciou a rekonštrukciou rôznych prípadov zasluhovaly tej pozornosti, aká im bola venovaná. Niemenaj zaujímavá bola prednáška hl. polic. radcu Pongráca: O modernom trestnom stopovaní. — Prednášky odbývaly sa v Kriminologickom ústave na polic. riaditeľstve a na psychiátrickej klinike. Do rámca kurzu spadala prehliadka bratislavského muzea, novozriadenej expozície stredovekého inkvizičného procesu, doprevádzaná pútavým výkladom univ. prof. Dra Rauschera. Kurz bol ukončený prehliadkou policajného muzea. Budúci kurz má byť usporiadaný na jar r. 1932. Josko.

Výsledok zápisu do zimného semestru štud. roku 1932—32 na univerzite Komenského. Na právnickej fakulte je zapísaných posluchačov 1252, na celej univerzite 2380. Z toho je žien 359 (na právnickej fakulte 102, na lekárskej 136, na filozofickej 121). Čs. štát. príslušníkov je 2001, cudzincov 379 (na právnickej fak. 31, na lekárskej 337 (!), na filozofickej 11). P—.

Prísaha vysokoškolských profesorov v Itálii. Osservatore Romano 4. XII. 1931 sdělil, že podľa italského úradného listu »Gazetta Ufficiale« z 8. X. 1931 musia vysokoškolskí profesori složiť prísahu, ktorá znie: »Prisahám, že budem verný kráľovi, jeho kráľ. následníkom a fašistickému režimu, že budem zachovávať loyálne ústavu, i iné štát. zákony a budem vykonávať svoj učiteľský stav a plniť všetky akademické povinnosti tak, aby som vychovával príčinnivých a poctivých občanov oddaných vlasti a fašistickému režimu. Prisahám, že nie som a nebudem členom spolkov a strán, ktorých činnosť sa nesrovnáva s povinnosťmi môjho úradu.« P—

Ze Sociálního ústavu Československé republiky. Dne 14. října 1931 přednášel Dr. Karel Hoch, profesor Svobodné školy politických nauk o sociálně politických poměrech v Čechách před rokem 1848. První polovina XIX. věku je v Čechách politicky mrtvá, ale hospodářsky a sociálně je plna rozhodujících změn. Z nich jsou hlavními zahájení průmyslové éry ve výrobě a vznik proletariátu. Také zemědělství přechází v této době k intenzivnějšímu hospodaření, ovšem jenom znenáhla. V textilní výrobě, nejrozsáhlejší ze všech, nastává však revoluce. Šíří se zpracování bavlny, jejíž předení se první provádí stroji a po továrnicku, rostou veliké závody a vrhají na trhy množství rozmanitých tkanin kterých pro jejich láci a líbivost rychle se zmocňuje vznikající móda. Bavlna zle tísni plátenictví, které bylo nejrozšířenějším domácíým průmyslem, ale nyní ztrácí zahraniční trhy ve prospěch anglické konkurence, s níž vede svojí zaostalou ruční výrobou zápas, plný hladu a bídy. Také soukeníci jsou tísněni rostoucí výrobou tovární.

Kromě toho vedle sklářství a železářství rozvíjí se těžba uhlí a četná nová odvětví průmyslová, jmenovitě chemická, cukrovarnictví a potravinářství. Tak vzniká nový zjev, průmyslový proletariát, napřed na venkově, pak i v Praze a v Liberci. Rostoucí vrstva nezaměstnaných, která byla tehdy charakterisována pojmem pauperismu, byla považována i se strany státu za sociální anomálii a nepoužívala nejmenší ochrany. V r. 1841 dochází v Praze i v Liberci k prvním dělnickým bouřím; je to však jenom revolta z hladu, ani v dělnictvu, ani mimo ně není ještě jasno o dělnické otázce.

Dne 3. prosince 1931 přednášel univ. prof. Dr. Emil Schoenbaum o populačním problému a nezaměstnanosti. Řečník zmínil se úvodem o tom, že dnešní krise liší se určitými charakteristickými znaky od dřívějších krisí, hlavně vzrůstem cifer nezaměstnaných a důsledky etickými, sociálními a politickými. Populace přibývalo po staletí pomalu a rovnoměrně a rychlejší přibývání populace projevovalo se jen výjimečně, na př. po katastrofách a pod. Při jednoprocenním přírůstku populace zdvojnásobila by se populace v 70 letech. Přes to vidíme, že tomu tak není, ačkoliv do světové války byl populační přírůstek 1.16% ročně. Že se počet obyvatelstva úměrně rostoucí populací neznásobil, je také vlivem emigrace. Emigrují hlavně mladí lidé, většinou muži; během 20. století vystěhovalo se z Evropy na 60 mil. lidí, z toho více než 45 mil. do Ameriky. Z Čech, Moravy a Slezska vystěhovalo se ve XX. století asi 1,280.000 lidí. Světová válka emigraci ovšem zastavila. Úbytek obyvatelstva byl však asi týž, poněvadž možno počítati, že padlo asi 2½ mil. lidí ročně. Po světové válce Spoj. státy severoamerické učinily ostrá opatření proti imigraci, z různých důvodů, na př. eugenických, sociálních, hospodářských atd. I ostatní státy zámořské zahájily restriktivní politiku imigrační a klesl tak počet vystěhovalců z Evropy na ¼ předválečných cifer. Uzavření zámoří způsobí jistě určitý tlak na pracovní trh; vždyť na př. ve Spojených státech severoamerických je 1,382.000 obyvatelů, kteří v první nebo v druhé generaci pocházejí z československé národnosti. Bude třeba dnes snažiti se o to, aby byla vyrovnána různá zalidnění světa a aby bylo vystěhovalectví dáno pod mezinárodní kontrolu. V Československu přibýlo za 10 let asi 1,110.000 obyvatel, což činí asi 0.8% všeho obyvatelstva. Při tom třeba si všimnouti, že kvota osob výdělečně činných vzrůstá; toto vzrůstání kvoty osob výdělečně činných je také odůvodněno vnikáním žen do výdělečné činnosti vůbec. Toto vnikání žen do výdělečné činnosti vůbec je opět následkem zvýšené úmrtnosti mužů za války, čím bylo ženám znemožněno, aby se věnovaly rodinnému životu. Ženy pracují často za horších podmínek, než-li mají muži, což opět má nepříznivý vliv na pracovní trh. Přítomná doba po stránce populační politiky projevuje se podstatně dvěma znaky. Jednak snižováním úmrtnosti a jednak omezováním plodnosti. Moderní hygiena a moderní snahy sociálně-politické směřují dnes ku prodlužování života. Skutečnost tato projevuje se po stránce hospodářské tím, že se zvyšuje nezaměstnanost. Starší ročníky zaměstnanecké vyznačují se poklesem požitků a labilitou zaměstnání. Dnes se snižuje hranice stáří v tomto smyslu. Racionalisace vyřazuje určité skupiny s bohatými zkušenostmi a nepotřebuje již zkušenosti, které přináší stáří, nýbrž žádá rychlou přizpůsobivost, což je znakem mládí. Vidíme tedy, že hygiena prodlužuje dnes život, že však po stránce hospodářské ubývá možnosti, starší zaměstnance zaměstnat. Skutečnost tuto bude třeba upravití úpravou služebních smluv a sociálního pojištění. U nás i v cizině od r. 1910 přibývá zaměstnanců ve vyšších službách daleko více než dělníků. Příčiny můžeme hledati ve změnách methodách výrobních, v rozrůstu závodů, v mechanisaci a pod. Do světové války bylo složení obyvatelstva dnešní republiky co do stáří stejné. Pokles porodů jevil se sice od let osmdesátých minulého století, po válce byl zastaven a od r. 1922 opět pokračuje. Naproti tomu úmrtnost obyvatelstva poklesla. Z toho vidíme, že nastaly podstatné změny v rozvrstvení obyvatelstva podle stáří; dnes se zvýšil podíl obyvatelstva mezi dvacátým a šedesátým rokem

na úkor ročníků mladších, takže dnes převažuje obyvatelstvo aktivní a produktivní. Lze však očekávat, že populace Evropy ochabne a že skutečnost tato bude mít vliv na hospodářské poměry Evropy, poněvadž náš hospodářský život je zařízen na určitý přírůstek obyvatelstva. Až mladé ročníky, méně zastoupené, nahradí ročníky starší, dnes silně zastoupené, nastane přírůstek zestárlých ročníků a budou převládat osoby starší. Depopulace přinese ovšem úlevu na pracovním trhu a zvýšení životní úrovně. Uvolnění na pracovním trhu znamená ovšem i jeho zeslabení, které bude třeba vyvážit zvýšením životní úrovně obyvatelstva. Můžeme s uspokojením konstatovat, že v naší republice i při přírůstku obyvatelstva výdělečně činného nebylo vlastně až do poloviny r. 1930 prakticky nezaměstnanosti. Pro budoucno bude třeba plánovitě omezovat nezaměstnanost.

Dr. Jindřich.

Redakční rada pražská konala schůzi dne 16. prosince 1931 v místnostech »Všehrdu« za předsednictví doc. dra Klimenta. Zúčastnili se jí kolegové: Dr. Jindřich, Dr. Edelstein, Dr. Štafl, Dr. Pošvár, Dr. Reichert, JUC. Kapras, JUC. Kubálek a JUC. Müller. V debatě byly probrány tyto nejdůležitější body: Definitivní úprava věcí administrativních, zejména zasilání časopisu členům učitelských sborů a členům redakce. Agendu redakce vede kancelář spolku a výlohy hradí se stejně jako u ostatní spolkové agendy. Příští schůze stanovena na den 13. ledna 1932 o 6. hod. večer ve »Všehrdu«.

Redakční rada brněnská konala schůzi dne 14. prosince 1931 v místnostech staré fakulty za předsednictví doc. dra Zd. Neubauera. Zúčastnili se jí kolegové: Žáček, Chytil, dr. Bulín, dr. Wierer, Kepert, Dr. Hejdušek. V debatě byly probrány tyto nejdůležitější body: Loučení se starou budovou fakulty, debata o minulém čísle. Vzpomenuto významu filosofa Hegela a jeho vztahu k právní vědě. Debata o nových člancích a nové literatuře.

Redakční rada bratislavská konala schůzi dne 10. prosince 1931 na práv. fakultě za předsednictví J. Podhorányiho. Zúčastnili se jí kolegové: Dr. Přenosil, Dr. Jellinek a JUC. Luby. V debatě byl probrán program nejbližšího čísla. Místné příspěvky byly p. prof. Dr. Rauscherovi předloženy dodatečně k posouzení. Příští schůze stanovena na deň 16. I. 1932 o 6½ hod. v semináři stredoeuropskom.

L i t e r a t u r a

Dr. Miloslav Stieber: Dějiny veřejného práva ve střední Evropě. (Nástin.) Kniha první: Právo ústavní. — Praha, 1931, nákl. vlast., str. 160 in 8. — Nová práce prof. Stiebra je vlastně druhým vydáním jeho »Přehledu« z roku 1924, ale nebylo by správné mysliti na pouhé opravené a rozšířené vydání, protože ve skutečnosti jde o zcela nové zpracování. To také dosvědčuje i rozsah nového díla, jehož zatím vychází první část, a to právo ústavní. V úzce vymezeném referátu, nelze probrati jednotlivosti systému Stiebrova, který především jest určen jako příručka posluchačům, nač patrně směřuje i podtitul »nástin«, protože představíme-li si další díly, nebude státi Stiebrův nástin za systémem Kadlcovým. A jestliže se nám nyní dostává nového systému o právních dějinách stredoevropských, budiž aspoň dovolena malá paralela mezi oběma díly, jichž tvůrci jsou přední representanti tohoto předmětu a vlastně také jeho zakladatelé. Jestliže Kadlec svůj systém rozčlenil teritoriálně podle jednotlivých státních skupin, Stieber zůstává věren spíše pojetí právníckému a snaží se pojímati celý komplex stredoevropské právní historie jako celek a rozdělití jej věcně. To je zásadní rozdíl mezi oběma pracemi a jako nelze namítat nic proti pojetí Kadlcově, tak zase naopak sluší Stiebrův způsob plně vyzdvihnouti tím spíše, že jeho autor musí se těžce probíjati za udržení dělení věc-